

פרשת וירא

רבינו בחיי

הקדמה לפרשנויות וירא

וירא אליו ה' באור פניו מלך חיים ורצוונו בעב מלוקש (משל טו, טו):

וְתוֹעַלְתָּ נִמְצָאתָ בֵּרֶצְוֹנוֹ, כְּתוֹעַלְתָּ הָאַרְקָמָה תִּגְמַצֵּאתָ בְּגַשְׁטָם
שְׁבָעַב מַלְקוּשׁוֹ, וְעַנְנֵן שְׁפַתְבָּב (ישעה נה, י) "כִּי אִם הָרָה אֶת
הָאָרֶץ וְהַלְּרָה וְהַגְּמִידָה", עַל אַתְּ בְּפֶה וּבְפֶה בְּהַקְבִּיה
שְׁהַמִּים אֲמַתִּים קְלִילִים בְּרֶצְוֹנוֹ וּבְסְבָרָת פְּנֵי, וְכַעַדְנוֹ
שְׁבַתְבָּב (תהלים ל, ו) "כִּי גָּנָע בָּאָפֹן חַיִם בְּרֶצְוֹנוֹ", וְעַל זה
אָמַר שְׁלֹמוֹה עַלְיוֹ הַשְׁלוּם בָּאָור פָּנֵי מלך חיים וּבָא לְפָנָינוּ

כִּי חַטִּים דְּבָקִים בְּגַלְיוֹ שְׂבִינָה;
וְכֵן מִצְינוֹ גַּלְיוֹ שְׂבִינָה עַל שְׁלֹשָׁה חֲלֻקִים, הָאָחָר לְדָבָר
וְלְעֹזֹת אֶת הַנְּבִיא עַל מִצְנָה מִנוּזָה כְּתָוָרָה, וּסְשִׁנִּי
לְהַגִּין עַל עַבְרוֹן הַצְּדִיקִים, עַנְנֵן שְׁבַתְבָּב (במדבר יד, י)

"וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָקה לְרוֹגָם אָמֵם קָאָבְנִים וּבְבָדֵד ה'" נָרָא
בְּאַחֲלָמָוֹד, וְהַשְׁלִישִׁי דָּרָךְ רֶצְוֹן וְטָסְבָּרָת פְּנִים כְּעַדְנוֹ
גַּלְיוֹ שְׂבִינָה שְׁבַמְשָׁבוֹן וְגַלְיוֹ שְׂבִינָה עַל אַבְרָהָם, גַּלְיוֹ שְׂבִינָה
שְׁבַמְשָׁבוֹן שְׁגָאָמֵר (יִקְרָא ט, כג) "וַיַּצְאָו וּבְרָכוּ אֶת קָצֵם
וְרָא כְּבָד הַאֲלָל הַעַם", כִּי מִפְנִי שְׁוֹשָׁפָטָל בְּמִזְרָחָה
כְּפֶשֶׁן זָכוֹ לְגַלְיוֹ הַשְּׁבִינָה, גַּלְיוֹ הַשְּׁבִינָה שֶׁל אַבְרָהָם
מִפְנִי שְׁהַשְׁפָדֵל בְּמִזְרָחָה הַמִּילָה וְכֵה לְגַלְיוֹ הַשְּׁבִינָה, וְזַה
בָּאָור פָּנֵי מלך חיים", כִּי מִלְתָחִים כּוֹלְלָתָ רְפֹואָה מַלְשָׁון
"יעַחַי מְחַלֵּוֹ" (ישעה לח, ט), וּכְתִיב (שם, פסוק ט) "וַיַּתְלִימֵנִי
וְהַחֲנֵנִי", וְכֵן אַבְרָהָם הָגִיעָה לוֹ רְפֹואָה גְּגָלִי שְׂבִינָה, שְׂבִינָה
חוֹלָה בְּמִזְרָחָה. מִילָה וְאוֹנוֹ פְּנֵי חיים, וְעַל זה אָמַר בְּקָאָן "בָּאָור פָּנֵי

מלך חיים"
וְכֵין שְׁלֹמוֹה בְּכָל הָהָרָן כָּל חַוּמָר בְּמַלְךָ מַלְכִי הַמְּלָכִים
הַקְבִּיה, אֶם בְּמַלְךָ בְּשָׁר וְדָם חַיִים דְּבָקִים בָּאָור פָּנֵי,

שְׁלֹמוֹה הַמַּלְךָ עַלְיוֹ הַשְׁלָלָם בָּאָר בְּבָתוֹב כֹּהֵה הַתוֹעַלְתָּ
הַמְּגַעַת לְאָדָם בְּרֶצְוֹן הַמַּלְךָ וּבְמַסְבָּרָת פְּנֵי,
וְהַמְּשִׁיל רֶצְוֹנוֹ לְגַשְׁטָם שְׁבָעַב מַלְקוּשׁ שַׁהְוָא רֶצְוֹן כְּבָל וּכְבָל
מַתְאָוִין לוֹ, וְכֵן בְּמִקְמָט אַחֲרָה הַמַּשְׁיָּלוֹ לְטָל, הוּא שָׁאָמֵר עַל הָ
(שם יט, יב) "עַתָּם בְּבִפְרִיר וְעַפְרָךְ וּבְכָטָל עַל עַשְׁבָּרֶצְוֹנוֹ". וְהָ
שְׁהַקְשִׁיל רֶצְוֹנוֹ לְשָׁעֵן דְּבָרִים, לְשָׁעֵן וּלְטָל, לְפִי שְׁהַוּעַלְתָּ
הַגְּשָׁם הָוּא לְעַתִּיד, אַיִן תַּוְעַלְתָּו וְרָא תַּשְׁעַחַנוּ מִיד, בְּקָבְמָן
תַּקְצִיר בְּרָבִי הַתְּבוֹאָה תַּהְפְּרִיסָה הַתוֹעַלְתָּ, וְתוֹעַלְתָּ הַטָּל
בָּא מִיר, בְּנֵרֶצְוֹן הַפְּלָקָ יְשָׁבָה תַּוְעַלְתָּ פְּעָמִים מִיד וּפְעָמִים
לְעַתִּיד.

וְכֵן לְמִרְנוֹן שְׁלֹמוֹה הַמַּלְךָ עַלְיוֹ הַשְׁלָלָם בְּקָצָת פְּסָוקִים מִשְׁפָּר
מִשְׁלִי הַגְּנָק הַמְּגַעַש לְאָדָם מִפְעָס הַמַּלְךָ אֲךָ עַל פִּי שָׁאָיוֹן
גְּפָרְעָו וְגַם אִינוֹ עַתִּיד לְזֹעֲזָא בְּעָסָן הַבָּחָא לְהַפְּעָל, וְאַיִן
אָרִיךְ לְזֹמֵר אֶם הוּא רֹוֶץ לְהַפְּרָעָה מִן הַמְּבָעִיסִים אָתוֹן.
וּבָאָר בְּכָלְל דְּבָרִים שָׁאָם הוּא בְּזַעַם וְאַיִן גְּפָרְעָה הַגָּה זוֹ
שְׁקָעָס עַלְיוֹ קָרָאָהוּ פְּמָר וּרְעָדָה, בְּמַיְשָׁוּמָעָנָה שָׁאגָת
אָרִיךְהָ וּקְול שְׁחָל שַׁהְוָא גְּרָעָד וּבְכָל וְאַף עַל פִּי שָׁאָין סְוּטוֹ
לְהַרְעָעָל. וְעַל זה אָמֵר "עַתָּם בְּבִפְרִיר וְעַפְרָךְ וּבְכָטָל עַל עַשְׁבָּרֶ
רֶצְוֹנוֹ". וְאֵם הוּא בְּזַעַם וְרֹוֶץ לְהַפְּרָעָה הַגָּה זוֹ מִוּתָה, וְעַל זה
אָמַר (שם טו, יד) "קְמַת מַלְךָ מְלָאָכִי מִזְוֹת", וּבְשָׁמֶן שְׁדָקָתוֹ
מִוּתָה בְּנֵרֶצְוֹן וְאֵם פְּנֵי חיים, וְעַל זה אָמַר בְּקָאָן "בָּאָור פָּנֵי